

## A cigánykisebbség tanácskozása

## A politikai nemzetállam vége Magyarországon?

Felmerült, folytatta az előadó, hogy a jövőben egyesületként működjenek a cigány-önkormányzatok, de ez nekünk kevés, hiszen akkor csupán tagságunk, s nem népünk nevében nyilatkozhatunk. Am erre is készsággal hajlandók lennének, annyiban Szeged város önkormányzata is egyesülté alakul. A mi célunk az, hogy helyet találjunk magunknak a magyar demokráciában, s a rólunk szóló döntéseket ne nélkülünk, a fejünk fölött hozzák meg. Ezt pedig törvénynek kell garantálnia.

Dr. Várdi Vilmos, a Nemzetiségi és Etnikai Kisebbségi Hivatal tanácsosa a hatalom elképzeléseit foglalta össze: Magyarországon ez lesz a harmadik nemzetiségi törvény: 1978-ban kezdődtek a munkálatok, de rövid idő elteltevel ezeket a kísérleteket lesöpörték az asztalról, mondván, a szocializmus felé menetünk s ott nem lesznek sem nemzetek, sem nemzetiségek. A nyolcvanas évek végén foglalkozni kezdtek a problémával, de most más okok lassították az előrehaladást: *egy szabad országban mindent lehet, amit a törvények nem tilanak, miért szükséges hát ez a jogszabály, hiszen nincs sem az Egyesült Államokban, sem pedig Nyugat-Európában. Kivétel Ausztria népcsoport-törvénye, s a svédek különleges jogai Finnországban. Am Kelet-Európában annyira hozzászórtak az emberek a szabályozáshoz, hogy nélküle szinte már tehetetlenek. Ez meggyőzte az ellenkezőket, mondotta az előadó, s mára összeállt a kódex jellegű tervezet (tartalmazza az alkotmány és az önkormányzati törvény vonatkozó részeit is), amely feladja a politikai nemzet koncepcióját s a kisebbségeket államalkotóként ismeri el (az egyéni és kollektív jogok, az esély- és jogegyenlőség, valamint a kulturális autonómia és a megfelelő intézményi háttér biztosítása). Ugyanakkor a tervezet szerint a*

Az a népcsoport nem lehet szabad, amelyik a hatalom gyakorlásában nem vehet részt. Ha a kisebbségek nem tudnak bekapcsolódni a helyi szint munkájába, az csak egy csonka települési önkormányzat lehet – tetszik vagy nem, de be kell látnia mindenkinek: ebben az országban élnek cigányok, tótok, szerbek, románok, németek.

E szavakkal nyitotta meg dr. Szirtesi Zoltán, a cigányönkormányzatok uniójának egyik vezetője a kisebbségi törvénytervezet megvitatását célzó tanácskozást szombaton délelőtt 10 órakor a megyeháza nagytermében.

Noha meghívókat küldtek más népcsoportoknak is, csak a cigányság képviselői jöttek el, közel hetvenen a Dél-Alföld megyéiből.

hatalomba nem a nemzetiségi szervezetek, hanem a lakosságot kell bevonnai – csakis ez szüntetheti meg a hatalom koncentrációját, semmi szükség ugyanis arra, hogy az állami beavatkozást a szervezetek beavatkozása váltsa fel a kisebbségek életében. A finanszírozás ugyanezen az elven történe: a szervezetek tevékenységeikre, különböző célfeladatokra kapnának pénzt, s így működésük hasznát elsősorban a lakosság látna.

Zsigó Jenő a kerekasztal képviselőjeként a cigányság és rendszerváltás viszonyát elemezte: 1. a választójogi törvény nem tette lehetővé számukra a politikai képviseletet, a cigányság így meghatározó társadalmi élménytől esett el, feje fölött a települési önkormányzat élet-halál ura; 2. a költségvetésben nem szerepel a cigány munkanélküliség enyhítésére, az iskoláztatási gondok megszüntetésére fordítható pénzüsszeg; 3. a kárpótlás meghatározott időszak sérelmeit igyekszik kompenzálni, a társadalmi rehabilitációból a cigányság kimaradt, pedig lenne mit jóvátenni: 1961-ben az MSZMP úgy döntött, a cigányság nem nemzetiség, ezzel megfosztották kollektív jogaitól; 1972-ben a Belügyminisztérium titkos rendelete alapján megkezdték a cigányság összeírását, titkos megfigyelés alá helyezték, bevezették a cigány bűnöző fogalmát, s a hatóság olyan értelmű nyilatkozatot tett, hogy hosszú évek kutatómunkájának eredményeként pusztán egy

ujjlenyomatból meg tudják állapítani, az elkövető cigány-e vagy sem. S ha mindehhez hozzátesztük: Borsodban készen álltak a tervek a cigány a u t o -nóm terület létrehozására, világossá válik, a jövőben könnyű lenne össze-szedni a cigányságot és rezervátumba, munkatáborba kényszeríteni. Ebből a helyzetből, fejtegette Zsigó Jenő, minden-

fajta egyéni kitörés lehetetlen. (A „nézettek rám, magyarok, olyan jó cigány vagyok, hogy már nem is vagyok cigány!” – típusú kísérletek eleve zsákutcák.) A szocializmus módszeresen segéd-munkássá képezte ki népünket, s ilyen irányú szükségleteit a mi körökönk fedezte. Az átképzéshez ma sem fűződik érdeke, hiszen a hatalomnak – állította az előadó – szüksége van annak a társadalomnak a támogatására, amely ma még zömében cigányellenes. A nyomorúság tehát újratermelődik, a cigányság presztízse viszont csakis a hatalomban való részvétellel, a költségvetésben rendelkezésre álló pénzüsszeggel lenne növelhető.

A hozzászólók elsősorban a munkanélküliség szorítását, az egyenrangúság szükségletét említették. Kérdésekre az előadók, valamint a Roma Parlament részéről Horváth Aladárról, a hivatal oldaláról Bogdán Béla főtanácsos válaszolt. Balogh Sándor New York államból érkezett a tanácskozásra: nálunk mindenki arra büszke, hogy az, aki, jelentette ki, kisebbségi érzés előfordulhat, kisebbségi tudat nem. Zsigó Jenő elmondta, a kerekasztal javaslatára védi a cigányok emberi méltóságát, saját magukról ok döntik el, cigányok-e vagy sem, nem pedig a rendőrség; ha pedig valaki cigány mivoltukban séríti meg őket, a jövőben akár bírótörbe is kerülhet – a törvénytervezet alapján.

Ó. J.

## A gyönyör átka

Két fekete bárszonyfüggöny alkotta sarokban egy szék és egy fogas. Ez minden díszlet. Egy triangulum, egy szál cigaretta, gyufa, egy hosszú, karcús pezsgőspohár és egy üveg habzó, zöld ital. Ez minden kellék. A terem elötletül, hörgés, jajgatás, majd Mozart Re-quiemiéből a Dies irae szólal meg. A függöny mögül ázóttan, csap-

A NOVUS '91 Művészeti Fesztivál keretében ezzel a címmel mutatta be Baudelaire verseiből összeállított estjét Alföldi Róbert.

A Tantsz Művelődési Házban kialakított alkalmi nézőtér szombaton este kicsinek bizonyult.

A problémát gyorsan megoldották: megismételték az előadást, mindkétszer zsúfolásig telt házzal.

Alföldi Róbert néhány hónapja még főiskolásként Raszkolnyikot játszotta a Veszprémi Petőfi Színházban, azóta már diplomás színművészként a Játékszínhez köti szerződés.

vágyakkal, undorral, szánalommal és reménnyel teli léleknek páratlanul egyetlen ösztinteségű önálló előadása az előadás. Alföldi Róbert nem egy a sok egyszerű pódiumon szavaló színészeink közül.

Ez valami más...

A fekete sarokban megszólalnak a Kárhozott asszonyok: Delphine és Hippolyta. A szerelem, mint szegélyeni való lelki betegség jelenik meg, hol gúnyosan, ironikusan, vagy hideg örületként, hol spleenesen, hol bárszonyosan meleg hangon, díszes, választékos szavakkal.

Alföldi Róbert Baudelaire-interpretációja a színészi eszközök

nemes értelemben vett virtuozitásával párosul. A finom, lágy, féktelen, vad gesztusok széles skálája, a szünetek sokféle csendje, a tekintet kiszámíthatatlan játéka, a tárgyakkal való természetes és elegáns bálni tudás alkotja színészi eszköztárát. Az egységes szöveggyűrt versek között elhangzott az erkölcsiellenes

bélyegzett „elítelt versek” közül is néhány, de hallottuk az Egy dög című, talán legismertebbet is. Baudelaire költszetének átfogó keresztmetszetét adta az összeállítás. A szerelem és koponya, Az utazás, a Gyönyörök mártírja, a Hozzá, aki túl vidám... stb. Baudelaire szavainak érzéki varázsa, különös-fanyar zenéjét sugározzák. A második előadás után hosszú másodpercekig tartó furcsa csönd következett. Azt mondják, talán nem tudták, hogy tapsolni kellene...

Vagy lehet, hogy valami más történt?

HOLLÓSI ZSOLT

## Nyertes pályázat után

## Oktat a Kamara

A közelmúltban elfogadott, európai szabványhoz közelítő számviteli törvény 1992 januárjától lép életbe. A szakemberek meglehetősen régóta várnak erre a változásra, a korábbi rendszer bruttó, illetve nettó könyvszerinti értékeinek már alig volt valami közük a valósághoz. Helyére kerülhet végre az eddig megoldatlan vagyonértékelés s ez éppen úgy gyorsíthatja a privatizáció – amúgy meglehetősen lassú – tempóját, mint a külföldiek tőkebefektetéseit.

A Pénzügyminisztérium nemrégiben országos pályázatot hirdetett az új számviteli törvény oktatására s erre az intézmények és az oktatók – külön-külön vagy együttesen – április végéig pályázhattak. A hivatalos végeredmény először a június 20-i Figyelőben jelent meg, s mint kiderült, a jelentkező 900 oktatóból mindössze 216-an feleltek meg a PM szigorú követelményeinek. Ők a tervek szerint augusztusban kapnak alapos felkészítést s a széleskörű oktatás valamikor szeptemberben kezdődik. A pályázaton győztesként befutó intézmények között a Dél-Magyarországi Gazdasági Kamara is szerepel, az általuk nevezett öt – köztük két szegedi – oktatóval.

A számviteli törvény oktatásával számos kisebb-nagyobb cég foglalkozik már az országban, akár oklevélet is kiadhatnak a különböző képzésre szakosodott kft-k, a túljelentkezés aránya azonban azt mutatja, hogy a PM-pecsétes bizonyítványra áhítoznak legtöbben.

A Kamara is szeretné kihasználni ezt a kedvező lehetőséget s úgy tervezi, hogy a szeptemberben induló kététes intenzív kurzus elsősorban a gyakorlati alkalmazásra, a feladatmegoldásra koncentrálna konzultációs jelleggel. A hallgatóknak 1990-es adatokból rendező mérleget kell készíteniük s ha a vizsgadolgozat netalán a saját vállalat számain alapul, azonnal hasznosulhat is a gyakorlatban.

A Kamara egyébként nem a számviteli törvény kapcsán oktat első ízben, a napokban fejeződött be egy felsőfokú reklám-propaganda tanfolyamuk, s szeptembertől indul ugyanez, középfokú változatban. Az utóbbi az elhelyezkedni nem tudó érettségizett diákoknak külön is ajánlható.

K. A.

## „Tévépiac”

PATAKI SÁNDOR

Az ország nagy KGST-piacai átalakulóban: a „tűzről pattant” spontaneitást lassan föl váltja a vállalkozói számítógatás, annak ellenére, hogy az alkalmi téblábolóként odatévedő szociológusok gyönyörűségére változatlanok tűnik a kacsatínalat és a száz forintnál nagyobb összeggel megtisztelt pénztárcákat ajánlatos aprócska adó-vevőkkel fölszerelni, a minél hatékonyabb nyomkövetés végett. Mérvadó körök szerint a nagy üzletek ott, a helyszínen csak szóban kötöttek – ugyan ki sétál ki a placra ártatlan rackajuh módjára egy szabályosan zsírozott, de a céltáblák kiröhögte Kalasnyikokkal?

E pontnál húzzuk meg a ravaszt. A megroggyant, szitává lött „futó vad” (korai a festett vigyor!) egy pillantást vethet arra a szellemi KGST-gyülekezetre, melynek nézőterén – muskátlidalok, nyálás, elvszerű puszik, Teremburából küldött, magasztos tudósítások közepette – műszervásárlás óta ösztönei ösztöneinek engedelmeskedve fülelve, szemét meresztve csücsül...

A légtér és az antennák, kábelek szövetségével szervezett kiürítésről, a nemzeti tévéadásról van szó. Amelyből mindenki kapott ugyan egy-egy cseszelt vásárrlát („madárlátta” csúszeszemk darálójából rágott bönnyét, az aranycsapat Svájcban meggörbült hajaszálát, puszipajtasok vitorlásversenyeiről az ég kékjét...), s azt gondolhatta a beavatási szertartáson túlesett egy test-egy szem-ember, mindjárt, idejében fizetett. Perkáltattak, hogy odaközmosodott. A vidám kaszárnya gyakorlóterén a változó céltábla szeme világa a képernyőhöz égettetett.

Jött az Állami Számvevőszék és finom ecsettel, számítógépes következetességgel elkezdte elemeire bontani a nemzeti tévés KGST-piac kirakóállításait, viszonyrendszerét, urambátyómosan koccingató hétköznappjait, hoci-nesze alapon működő, kuszaságában is „logikus” pénzügyi manipulációit.

Olvasóink számára a legkézenfekvőbb adatokat a létszám- és bérgazdálkodás jelenti. Az Állami Számvevőszék felrója az alábbiakat: a létszámcökkentést az illetékesek úgy tartották szem előtt, hogy a csaknem 3600 dolgozó mellé még 109-et alkalmaztak (az adatokat az ÁSZ 1988. január 1. és 1991. március 31. közötti időszakban vizsgálta). 216 százalékkal emelték a bérletpont. Eltörölték a honoráriumok felső határát. A differenciált és erőteljesen emelkedő bérkiáramlás mögött igen alacsony teljesítményeket állapítottak meg a pénzügyi szakértők. Három-négy napos teljesítménnyel le lehetett „tudni” egész hónapot. 1990-ben a legmagasabb jövedelem elérte a 3 milliót – '89-ben ez 1,9 millió volt –, míg 61-en millió fölötti összegnek írtak alá egész év viszonylatában ('89-ben 11-en). Az alapbér sokszorosát (sok esetben a hatszorosát) meg lehetett „keresni” túlmunkának nevezett, annak elkönnyelt tevékenységgel. Többek között ezeknek köszönhetően – 1988-hoz viszonyítva – nyolcszorosára nőtt az egyetlen sugárzott perere áldozott összeg.

A jutalmakat megháromszorozták. Találtak 400 ezer forint feletti összegről elismervényt, amit szabálytalanul vettek fel szponzori bevételek utáni jutalék-jutalom címen. Az urak és hölgyek rájártak az elnöki különkeretre, amelyből a romániai fordulat közvetítéséért – emlékezzünk: egész Európa átvette a bukaresti egyenes adást! – 2 millió forintot osztottak szét, az országgyűlési választások idején egymilliót, a taxiblokádért 657 ezret. (Mindezek után az az érzésem támad, a „nemzeti” tévének érdeke egy jó kis általános sztrájk...) A lemondó főszerkesztőknek 100 ezer Ft a „jutalma”, a felmentett gazdasági és kereskedelmi igazgató – közben vizsgálat folyt ellené! – visszamenőleg 20 százalékos bérfeljesztést kapott és prémium, elmaradt jutalom címen 100 ezret... Keresztbe-kesul halmozták el egymást megbízásokkal, összességében a tévé dolgozóinak 85 százaléka járta ezt az utat(!), viszonyítási alapként egy adat: külső munkatárs kétflekes szakértői véleményért 50 ezret kasszírozott...

Csáki szalmáját új szelek borzolják: a „pályára” lépő intendások alapbérük 100 százalékát kapják majd prémiumként. Egyébként munkakörük ellátásáért. A régi viszonyok konzerválásában igen következetes a tévé vezérkara. A demokráciát a pénzügyi fegyelem felrúgásaként értelmezik.

Mondhatom: jó kis piac. A legnagyobb becsben a zöldségek sisereháda tartatik. Sötétben a sárgarépat is lehet Kalasnyikokként forgatni. Hol van már a röhgő céltábla?

Ezért a miénk a térség egyetlen független televíziója. A Szabadság tér nimbuszát az Állami Számvevőszék most finoman megtépázta. Ők pedig csak a nézők 0,0001 százalékát ha képviselik...

2 lakásos, összkomfortos új családi házban egyedileg kialakított, 100 nm-es lakás és földszinti – bármilyen célra hasznosítható – rész áron alul eladó.

Azonnali átadással, kp.-fizetés esetén 3 500 000 Ft.

„Telefon van 12620” jeligré a Sajtóházba.

**Kitűnő lehetőség!**

Sörözőnek, borozónak alkalmas helyiséget ajánlunk.

Ugyanott gyönyörű 100 nm-es lakást is.

Forgalom, vevőkör garantált. Összkomfort, telefon van.

Irányár: összesen 3 800 000 Ft.

„Azonnali átadás 12619” jeligré a Sajtóházba.

GABELLA Könyvelő és Gazdasági Tanácsadó Bt. felelősséggel vállalja egyéni vállalkozók, bt.-k., kft.-k könyvelését, adó- és SZTK-ügyeinek intézését. Számítógépes adatfeldolgozás, gyors és pontos információk. Kapcsolatfelvétel: Szeged, Fiume u. 13. és Makó, Hámán K. u. 22. Tel.: 6228-073.

**ÉPÍTKEZŐK, KISKERTTULAJDONOSOK, FIGYELEM!**

Szegeden a legolcsóbban vásárolhatnak csövet, zártszelvényt.

**Kerítés elemek, kerítés kapuk méretre megrendelhetők.**

Helyszínen szállítással és felszereléssel is.

**VASTELEP**, Szeged, Cserzy Mihály u. 32. Tel.: 11-744.

**KERESKEDŐK, VENDÉGLÁTÓSOK!**

**Műanyag pohár az UNO DISZKONTBAN!**

0,1 – 0,75 Ft + áfa,  
0,2 – 1,25 Ft + áfa,  
0,3 – 2,10 Ft + áfa.  
Keverőlapka – 0,4 Ft + áfa.

Cím: Textilgyári út.  
T.: 22-122/194.  
Nyitva: 7-14 óráig.

**PREMIER KFT., Fő fasor 102., KERŐ KER.**

Használt és új KERÉKPÁROK.

**MOTORKERÉKPÁROK ADÁS-VÉTELE!**

Átvétel: hétfőtől péntekig 8-10-ig.

Árusítás: hétfőtől péntekig: 10-12-ig és 14-18-ig.  
szombaton: 8-12-ig.  
Telefon: 55-865.